

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 21 Aralık 2023
Sayı : 312

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

697 sayılı Günün Yirmidört Saate Taksimine Dair Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gürsel EROL
CHP Elazığ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih: 25-12-2023	Esas No: 2/1883

T B M M TAVANLAR ve KARARLAR BSK LIGI
2 1 Aralık 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
2 1 Aralık 2023
No: 1346498

GENEL GEREKÇE

Gün ışığından daha fazla yararlanmak amacıyla tüm Türkiye’de saatler; her yıl Mart ayının son pazar günü saat 03.00’ten itibaren bir saat ileri alınır ve her yıl Ekim ayının son pazar günü saat 04.00’ten itibaren bir saat geri alınır. Gün ışığından daha fazla faydalanmak için yaz/kış saati uygulamasına ilk geçen ülke 1916 yılında Almanya olmuştur. ABD’de ise ilk olarak 1918’de Başkan Woodrow Wilson tarafından yürürlüğe sokulmuştur. Yaz-Kış saati uygulaması günümüzde çoğunlukla Batı ülkeleri diyebileceğimiz Avrupa ve Kuzey Amerika ülkeleri tarafından kullanılmaktadır.

Türkiye’de; 1973’ten beri devam eden bu uygulamaya 7 Eylül 2016 tarihli “Gün Işığında Daha Fazla Yararlanmak İçin Bütün Yurtta Yaz Saatinin Uygulanması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı” ile son verilmiş, kalıcı yaz saati uygulamasına geçilmiştir. Bu karar ile birlikte daha önce 1 saat fark olan Orta Avrupa ülkeleriyle Türkiye arasındaki saat farkı 2 saate, İngiltere ile 3 saate çıkarken, Suudi Arabistan ile aynı saat dilimi kullanılmaya başlanmıştır.

Dönemin Enerji Bakanı tarafından kalıcı hâle getirilen bu uygulamanın gerekçesi olarak "enerji tasarrufu sağlamak ve gün ışığından daha fazla faydalanmak" olduğu ileri sürülmüştür. Fakat Türkiye İstatistik Kurumu’nun verilerine göre kalıcı yaz saati uygulamasının yapıldığı kış aylarında toplam elektrik tüketiminde artışlar yaşanmıştır. Ayrıca Elektrik Mühendisleri Odası’nın (EMO) yaptığı incelemeler sonucu yaz saati uygulamasının kalıcı hale geldiği dönemde kış aylarında yaklaşık 7 Milyar kilovat saatlik fazladan tüketim ortaya çıkmıştır.

Söz konusu uygulamaya ilişkin Danıştay’a açılan dava sonucunda 27 Eylül 2017 tarihinde yetkisizlik ve yürütmenin durdurulması kararı verilmiş olmasına rağmen mahkeme kararı görmezden gelinerek uygulama sürdürülmektedir. Dolayısıyla ülkemizde 2016 yılından bu yana saatler ileri veya geri alınmadan "yaz saati" uygulamasına devam edilmektedir.

Uygulamaya ilk geçildiği dönemlerde borsa, bankacılık, uçak seyahatleri gibi birçok teknolojik etkileşimde senkronizasyon sorunları ortaya çıkmıştır. Fakat bu uygulamanın yarattığı tek sorun bunlardan ibaret değildir.

Söz konusu düzenlemeyle; milyonlarca insan gecenin kör karanlığında evinden çıkıp saatlerce karanlıkta yolculuk etmeye ve çocuklar karanlıkta okula gitmeye mecbur bırakılmıştır. Bunun yanında karanlık, özellikle çocuklar ve kadınlar için de güvenlik sorununu ortaya çıkarmaktadır.

Biyolojik saat dediğimiz sirkadiyen ritmimizi düzenleyen saatimiz aslında sadece bir zaman algısını değildir. Karanlıkta güne başlamak; aynı zamanda ruh sağlığını, beden sağlığımızı, iştahımızı, enerjimizi, duygu durumumuzu, dikkatimizi

konsantrasyonumuzu olumsuz etkilemektedir. Özellikle de çocuklarımızda ilave ruhsal-bedensel sorunlara neden olacağı apaçık bir gerçektir.

Bu uygulamayla çocuklarımız henüz gün doğmadan sabahın kör ışığında yollara dökülmektedir. Karanlıkta zorla uykudan kaldırılarak okula gönderilen küçük yaştaki çocukların ilk ders saatlerinde uyukladıkları, derslere ve konulara uyum sağlayamadıkları eğitimciler tarafından sürekli olarak dile getirilmektedir. Sağlıklı eğitim için öncelikle çocuğun fizyolojik dediğimiz birincil ihtiyaçları karşılanmalıdır. Bunlar; uyku, boşaltım ve beslenme gibi ihtiyaçlardır. Henüz uykusunu tam olarak alamamış, sabah aydınlığını hissedememiş çocuk karanlıkla okulu ilişkilendirecek; karanlığın uyandırdığı öğrenilmiş olumsuz duyguları varsa okula ve öğrenmeye genelleyecektir. Dolayısıyla öğrenmekten de hoşlanmayacaktır.

Ayrıca sabah erken saatlerde okullarda ders başı yapılması çocuklarımızı olduğu kadar çalışan ebeveynlerini de olumsuz etkilemektedir. Ülkemizde bugün; örgün eğitimde ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kademelerinde yaklaşık 20 Milyona yakın öğrenci bulunmaktadır. Sabahçı olanlar ikili eğitim kapsamında sabah saat 7:20'de ders başı yaparken, tam gün kapsamında öğrenim gören öğrenciler ise sabah saat 08:00'de derse başlamaktadır. İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde yaşayan öğrencilerin derslerine yetişebilmeleri için daha erken servise binmeleri ya da ailelerinin onları çok erken okullarına bırakmaları gerekmektedir.

Çoğu ebeveynin yaşadığı diğer bir sorun ise; iş saatiyle okulda ders başlama saatinin çakışması ya da çok yakın olmasıdır. Bu sebeple sabah okul saatine kadar çocuklarını bırakabilecek yerleri olmayan aileler büyük mağduriyetler yaşamaktadır.

Yaz kış saat uygulamasına tekrardan geçiş sağlanamadığı takdirde en azından ilkokul ve ortaokul için sabahları ders başlama saatinin bir saat ileriye alınması, okullarda ders başlama saatinden 1 saat önce hizmet vermeye başlayan etüt merkezi ya da sosyal aktivite merkezi gibi yerlerin açılması sorunu bir ölçüde olsa çözecektir. Bu değişiklikler milyonlarca küçük öğrenci ve onların ailelerine çok büyük yarar sağlanmış olacaktır.

Tüm bu nedenlerden dolayı bu Kanun Teklifi ile kalıcı yaz saati uygulaması sonlandırılarak, gün ışığından daha fazla yararlanabilmek amacıyla tekrardan Yaz-Kış saat uygulamasının yürürlüğe girmesi hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile gün ışığından daha fazla yararlanılması, enerji tasarrufunun sağlanması, kalıcı yaz saati uygulamasının çalışanlar ve özellikle öğrenciler üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi amacıyla kalıcı yaz saati uygulamasının kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile 697 sayılı Kanun'a geçici madde eklenerek Kanun'un ihdas ettiği kış saati uygulamasına geçisin sağlanması ve buna bağlı mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük Maddesidir.

MADDE 4- Yürütme Maddesidir.

**697 SAYILI GÜNÜN YİRMİDÖRT SAATE TAKSİMİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 26/12/1925 tarihli ve 697 sayılı Günün Yirmidört Saate Taksimine Dair Kanunun 2'nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Griniç'e göre otuzuncu derecede bulunan boylam dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Türkiye Cumhuriyeti'nde her yıl mart ayın son Pazar günü saatler; saat 03:00'te bir saat ileri ve ekim ayının son Pazar günü saat 04:00'te bir saat geri alınır.”

MADDE 2- 697 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bir sonraki haftanın Pazar günü saatler bu maddeyi ihdas Kanuna uygun şekilde düzenlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür

